

Aðalfundur í FA 1997

ÁKI BERTHOLDSEN

Fólkaflokkurin fekk tað, hann vildi:

Split í ímillum verkafólk og fiskimenn

– Vit krevja einki, uttan at øll í hesum landi fáa somu sømdir. Tað ber ikki til at taka ein bólk í samfelagnum burtúr og geva honum skattalætta framum onnur.

I formansfrágreiðing síni á aðalfundinum í FA um vikuskifti, tók Ingeborg Vinther eitt nógv umrøtt mál framtur: Brævið, sum øll arbeidarafelögin sendi lögtingi og landsstýri um, at tey góttóku ikki, at ein bólkur í samfelagnum fær sersømdir framtur aðrar bólkur og at øllugu verða líka fyri lögini.

Hon segði, at nógv rok hevði staðfest av hesum.

– Hóast vit ikki nevndu fiskimenn við einum orði, var formaðurin í fiskimannafelgnum á gosi og tók tað sum um at nú skuldu verkafólk fara í verkfall ímóti fiskimonnum.

– Tað gera vit ikki. Vit krevja bara, at øll í hesum landi fáa somu sømdir, segði Ingeborg Vinther.

– Men nú fiskimenn eru drigin uppí hetta kjakið, eru tað eitt, ið eingin hevur

á orðið.

Ingeborg Vinther segði, at sambært Ola Jacobsen sjálvum, hava føroyskir fiskimenn heimins bestu inntøkurtrýgd.

Ingeborg Vinther segði, at orsökini til, at fiskimenn aðrastaðni hava so stórar frádráttir í skatti, er at teir hava ikki trygd fyri nakrari minstuløn.

Ingeborg Vinther slóð enn einuferð fast, at tað ber ikki til at gera mun á fólkum í einum landi.

– Hvør er minstulønartryggingin hjá teimum, sum arbeiða í fiskivinnuni á landi, spurdi Ingeborg Vinther.

– Tey fáa ongar 18.000 krónur um mánaðin, umframt fritíðarløn.

– Tey hava heldur onga almenna sjúkratrygging í triggjar mánaðir.

– Tað einasta, tey hava, er 80% av tí, tey hava forvunið seinasta fimm vikurnar, men ongantíð meiri enn 11.000 krónur um mánaðin, segði formaðurin í FA.

Hon legði afturat, at øll

unna fiskimonnum alt tað besta.

– Men tað fer ikki at bera til at fáa alt fyri saktaborgarans rokning.

– Summi velja sær livsstarv á sjónum, onnur á landi, soleiðis er tað bara.

– Men vilt tú hava split ímillum stættirnar, skalt tú bara leggja fleiri uppskot, sum hesi, fram.

Ingeborg Vinther, segði, at fólkaflokkurin nú hevði fingið tað burtúr, sum hann vildi: at sátt split í ímillum fiskimenn og verkafólk.

Eingin harmar tey

Ingeborg Vinther helt, at tað var púra náttúrligt, at verkamannafelögin høvdu gjørt vart við seg í hesum máli.

– Í nógvum førum er ALS størsti arbeiðsgevari hjá verkafólki.

– Er tað at undrast á, at tað er tað, at geva summum bólkum í samfelagnum sersømdir fær mótsæðu frá teimum, sum standa og hyggja at ímeðan arbeiðsplass teirra verða útlutt til

Eingin harmast um tey timaløntum, sum hava verið noyðd at rýma av landinum og eingin tosar um, hvat kann gerast fyri at hjálpa teimum heim aftur, segði Ingeborg Vinther m.a. í formansfrágreiðing síni á aðalfundinum í FA um vikuskiftið.

ES londini, spurdi formaðurin í FA.

– Vitattu heldur at spurt, hvat tað er, sum fer fram?

Ingeborg Vinther spurdi, um hetta er ein miðvís ætlan fyri at vit skulu bliva so niðrúndirkomini, at vit skulu fara krúpani upp í ES.

Formaðurin í FA vísti á, at enn er arbeiðsloysið alt ov stórt.

– Eini 1000 fólk eru koyrd úr ALS, men bara 200 av teimum eru komin undir forsoð á Almanna-stovuni.

Hvussu klára hini seg,

spurdi hon.

Hon minti á, at hesi fólk eru ikki við í hagfølundum yvir arbeiðsloysið.

Hon ávaraði tí ímóti, at vit aftur fara at tryggja okkum sum í áttatiárunum, hóast ein lítill framgongd er at hóma í búskapinum nú.

– Framgongdin er ikki stór, og hjá vanligu løntakaranum er støðan ikki stórt mætari, hóast dúgliga verður tosað um skattalætta.

Hon segði at enda, at tað vóru ikki bara fiskimenn, sum vóru rýmdir av landinum seinastu árin.

– Tað eru eisini onnur far-

in av landinum. Men hevur nakar tikið tey uppá tunguna, hevur nakar grett um tey timaløntu flakafólkini, sum eru rýmd av landinum undan skattatrysti og arbeiðsloysi? Hvør harmast um tey og tosar um at okkurt má gerast fyri at fáa tey heim aftur? Ella øll hini, sum flutt eru? Hvør tosar um at hjálpa teimum? spurdi Ingeborg Vinther.

Hon kom sjálf við svarinum:

– Eingin.

Arbeidssfolk tora ikki at tala at

Rættindini hjá teimum timaløntu eru nógv skerd við arbeiðsloysinum, men tað ger arbeiði óneyðuga strævi, at summir limir ganga ímóti felagnum. Myndin er av aðalfundinum í Føroya Arbeidarfelag.

– Arbeiðsloysið hevur havt við sær, at arbeiðsgevarar loyva sær at at bróta sáttmálar og at fara lætt um trygdina.

Á aðalfundinum í Føroya

Arbeidarafelag um vikuskiftið vísti Ingeborg Vinther á, at arbeiðsloysið hevði havt sera óhepnar avleiðingar fyri rættartrygdina hjá arbeiðsfólki.

– Rættarstöðan hjá vanligu løntakaranum er alt annað enn góð, segði Ingeborg Vinther.

Hon segði, at demokratisk rætturin at tala at bæði

viðvíkjandi sáttmálaborum og trygdini á arbeiðsplassunum er ikki til staðar í mongum førum.

– Tá ið fólk ikki tora at tala at, tá ið sáttmálar verða brotnir, og tryggin skúgvað til viks, tí tey eru bangin fyri at missa arbeiðið, má sigast, at rættarstöðan er burtur.

Hon segði, at sum støðan er ídag, skulu tey timaløntu lata sær mestsum alt lynda tí tey fáa at vita, at tey skulu vera glað fyri, at tey yvirhøvu hava eitt arbeiði at fara til.

Hon mælti til, at verkafólk tóku orðafellið „ger tina skyldu og krev titt rætt“ til sín og iki lótu sær alt lynda.

Hon nevndi tvey dømi um, hvussu hart tað leikaði á, og hvussu trupult tað var at verja rættindini hjá teimum timaløntu.

Annad dømi var roykivirkid í Porkeri, har fólk høvdu arbeiði leingi, uttan at hvørki vaktarskipan, ella

sáttmálar, vórðu hildnir.

– Talaði nakar at, varð svarað, at geratist ikki, sum tað er sagt, verður arbeiðsplassið stongt og so hava tit einki arbeiði.

– Men tað ringasta var, at partar í lokalfelagnum í Porkeri stóðu saman við arbeiðsgevaranum.

– Hevði tað ikki verið, varð málið kansa loyst, áðrenn tað kom so langt, at tað varð neyðugt at leggja arbeiðið niður.

Hon átaladi eisini harðliga, at ein annar fakfelagsformaður, Óli Jacobsen í Fiskimannafelagnum hevði blandað seg uppí hetta mál, hann eniki hevði við at gera og við lygnum hevði forsvarað arbeiðsgevaran, ið breyt ein sáttmála, og tey í lokalfelagnum, sum mótarbeiddu FA.

I formansfrágreiðingini feagnaði Ingeborg Vinther annars um, at Upplýsingarfelagsskapur Verkamanna, UV, er blivin virknari og

hevur hildið fleiri skeið fyri

álitisfólk og nevndarlimir.

Hesi skeið hevur FA verið á.

Annars hevur FA verið við á fundi við fakfelagsumboð úr Íslandi og úr Grønlandi. Á tí fundinum varð gjørt av at styrkja samstarvið ímillum londini.

Ingeborg Vinther sigur, at á ársfundinum í Íslandi í heyst verður tosað meiri um hetta.

Ingeborg Vinther nevndi annars, at samstarvið ímillum londini í Nordisk Union hevði verið gott.

Men tað hevur verið tosað nógv um at styrkja norðurlandska samstarvið, tí nú bæði Finnland og Svøríki eru farin uppí ES, tykjust tey alt meiri at venda eyguni tann vegin.

I komandi blóðum hava vit meiri frá aðalfundinum í FA.